

Olsztyn, dnia 22 listopada 2018 r.

WARMIŃSKO-MAZURSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Olsztynie
10-575 OLSZTYN
Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 7/9

PS-IV.431.2.15.2018.KH

Pani
Mirosława Romatowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Spolecznej w Starych Juchach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził kontrolę kompleksową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Juchach, w dniach: 25-27 i 29 czerwca 2018 r. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) - zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko - Mazurskiego Nr FK-IV.0030.490.2018 z dnia 13 czerwca 2018 r.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, za okres od 1 stycznia 2017 r. do 29 czerwca 2018 r.

Ustalenia z kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Panią w dniu 22 października 2018 r. (data wpływu do Urzędu 30 października 2018 r.). Do protokołu nie wniosła Pani zastrzeżeń.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów oraz sporządzone przez Panią informacje.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Juchach oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań, w szczególności, w zakresie:

- sporządzenie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej,
- udzielenia schronienia, zapewnienia posiłku,
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych,
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych,
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- dożywiania dzieci,
- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych,
- opracowania i realizacji projektów socjalnych,
- współpracy z powiatowym urzędem pracy.

Ponadto nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie:

- zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami,
- podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie,
- posiadania wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych,
- obowiązku przedłożenia radzie gminy corocznego sprawozdania z działalności ośrodka oraz przedstawienia potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

W zakresie realizacji zadań własnych gminy stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia:

- Powierzenie pracownikowi socjalnemu Ośrodka m.in. zadań niewynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować zmniejszeniem faktycznego wymiaru czasu pracy przeznaczonego na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

- Brak w dokumentacji osób świadczących usługi opiekuńcze mieszkańcom gminy, zatrudnionych w ramach porozumień z innymi jednostkami, potwierdzenia posiadanych kwalifikacji, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 936).

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować świadczeniem usług opiekuńczych przez osoby nieposiadające kwalifikacji.

- Brak opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem realizacji zadania obowiązkowego gminy wynikającego z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej.

- Brak realizacji obowiązkowego zadania gminy wynikającego z art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej, tj. prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Powyższa nieprawidłowość skutkowała niezabezpieczeniem mieszkańcom gminy pomocy i wsparcia w ww. formie.

W zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono nieprawidłowości:

- W 1 przypadku, brak udokumentowania sytuacji dochodowej zstępnych zobowiązanych do zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować ponoszeniem przez gminę i budżet państwa całości wydatków na udzielone świadczenie w formie zasiłku stałego.

- W 1 przypadku brak wywiadu alimentacyjnego przeprowadzonego u zstępnych.

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować ponoszeniem przez gminę i budżet państwa całości wydatków na udzielone świadczenie w formie zasiłku stałego.

W zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych stwierdzono nieprawidłowości:

- W 1 przypadku brak udokumentowania wysokości dochodu osoby korzystającej z usług opiekuńczych.

Powyższa nieprawidłowość mogła skutkować błędnie naliczoną stronie odpłatnością, za usługi opiekuńcze.

- W 3 przypadkach (dot. 2 środowiska) świadczenie usług opiekuńczych w wymiarze niezgodnym z wydaną decyzją administracyjną. W dokumentacji posiadanej przez Ośrodek nie odnotowano przyczyn braku realizacji usług zarówno w karcie pracy opiekunki, jak i ewidencji prowadzonej przez pracownika socjalnego.

Stwierdzone nieprawidłowości skutkowały świadczeniem pomocy w formie usług opiekuńczych niezgodnie z wydanymi decyzjami administracyjnymi oraz nierzetelnym prowadzeniem ewidencji czasu pracy opiekunki.

- W 1 przypadku brak świadczenia mieszkańcowi gminy specjalistycznych usług opiekuńczych dla osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Powyższa nieprawidłowość skutkowała niezapewnieniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla mieszkańca gminy.

- W 2 przypadkach odmówiono usług opiekuńczych ze względu na braki kadrowe.

Powyższa nieprawidłowość skutkowała brakiem zapewnienia mieszkańcom gminy pomocy odpowiadającej ich potrzebom.

W zakresie kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w dps stwierdzono nieprawidłowości:

- W 1 przypadku przekroczenie terminu załatwienia sprawy (dot. skierowania osoby do domu pomocy społecznej).

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą dłuższym, nieuzasadnionym terminem oczekiwania strony na wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie skierowania do dps.

- W 1 przypadku przewlekłość postępowania organu dot. wystąpienia z wnioskiem do sądu o umieszczenie osoby w dps, bez jej zgody. Ośrodek po 6 miesiącach od pozyskania informacji z instytucji leczniczej o potrzebie skierowania mieszkanki do domu pomocy społecznej podjął działania w celu jej umieszczenia.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą dłuższym, nieuzasadnionym terminem oczekiwania strony na wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie skierowania do dps.

- W 2 przypadkach, w decyzjach administracyjnych, brak daty naliczenia odpłatności za pobyt mieszkańców w dps.

Powyższe nieprawidłowości skutkowałą brakiem wiedzy strony od jakiego dnia została naliczona odpłatność za dps.

- W 1 przypadku brak działań w stosunku do zstępnego posiadającego możliwości finansowe do ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w dps.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą ponoszeniem części odpłatności przez gminę za pobyt mieszkańca w dps, za zstępnego.

W zakresie prowadzonej pracy socjalnej stwierdzono nieprawidłowość i uchybienia:

- W 1 przypadku brak prowadzonej pracy socjalnej w kierunku uzyskania przez stronę orzeczenia o niepełnosprawności.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą utratą prawa strony do korzystania z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego.

- W 2 przypadkach (dot. kontraktów socjalnych), brak udokumentowania przez pracowników socjalnych podejmowanych działań na rzecz mieszkańca.

Powyższe uchybienie skutkowałą brakiem potwierdzenia działań pracowników socjalnych określonych w kontraktach socjalnych.

- W 1 przypadku, w części II B kontraktu socjalnego, dot. oceny realizacji działań, brak podpisu osoby zawierającej kontrakt.

Powyższe uchybienie skutkowałą brakiem dowodu potwierdzającego, iż strona zapoznała się ze sporządzoną oceną realizacji działań ustalonych w kontrakcie.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia zostały omówione z Panią i pracownikami socjalnymi. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości i uchybienia jest Pani, jako kierownik jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości i uchybień był niedostateczny nadzór z Pani strony, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Niezwłocznie wyeliminować z zakresu obowiązków pracownika socjalnego realizację innych zadań, niewynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).
2. Uzupelnąć indywidualną dokumentację osób świadczących usługi opiekuńcze o dokumenty potwierdzające ich kwalifikacje, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 936).
3. Opracować i realizować gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Stare Juchy, zgodnie z wymogiem art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.). Przedłożyć organowi nadzoru uchwałę Rady Gminy przyjmującą do realizacji gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych.
4. Podjąć działania w celu realizacji zadania obowiązkowego gminy określonego w art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), tj. prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych. Przedstawić informację w zakresie realizacji podjętych działań w tym zakresie.
5. Przestrzegać zasady ustalania sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny oraz osób, o których mowa w art. 103, zgodnie z art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).
6. Przestrzegać zasady przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób zobowiązanych do alimentacji, zgodnie z wymogiem art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), w celu ustalenia możliwości świadczenia przez nich pomocy na rzecz świadczeniobiorców.
7. Przyznawać świadczenia z pomocy społecznej, zgodnie z zdiagnozowanymi potrzebami mieszkańców gminy. W przypadku braków kadrowych osób świadczących usługi opiekuńcze dokonać stosownego zatrudnienia.
8. Wzmocnić nadzór nad usługami opiekuńczymi, w tym poprzez analizę kart pracy opiekunek i kontrole jakości świadczonych usług.

9. Pomoc w formie usług opiekuńczych świadczyć w wymiarze określonym w decyzji administracyjnej.
10. W decyzjach administracyjnych określać daty naliczenia odpłatności za pobyt mieszkańców w dps.
11. Załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. W przypadku niezakończonych spraw w terminie zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia, zgodnie z art. 35 i 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096).
12. W przypadku, gdy osoba bezwzględnie wymagająca pomocy lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub po umieszczeniu wycofują swoją zgodę, zawiadamiać sąd lub prokuratora, zgodnie z art. 54 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).
13. Ustalać opłatę za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej, u osób zobowiązanych do alimentacji w drodze umowy, w trybie art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), lub w decyzji administracyjnej.
14. Prowadzić pracę socjalną ukierunkowaną na pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych osobom tego wymagającym, zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), dokumentując prowadzone działania.
15. Dokumentować zawarte w kontraktach socjalnych działania pracowników socjalnych, zgodnie z wymogiem rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. Nr 218, poz. 1439).
16. Przestrzegać zasady, aby w każdym przypadku kontrakt socjalny był opatrzony podpisem strony, z którą jest zawierany, zgodnie z wymogiem rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. Nr 218, poz. 1439).

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków w terminie 30 dni, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłonka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Pomocy Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Ewa Kordalska